

TE PARAU I RIRO MAI EI TAATA I ROTO IA IETU METIA

Ioane 1/1-14

1 I vai na te Rōto i te mātāmua ra, i te Atua ra hoì te Rōto, e o te Atua hoì te Rōto. 2 I te Atua ra hoì o ia i te mātāmua ra. 3 Na na i hāmani te mau mea atoà nei, aore roa e, eere o ia i te hoê mea i hāmanihia. 4 Tei roto ia na te ora, e taua ora ra to te taata ia māmarama. 5 I ānaāna mai na te māmarama i te pōuri, aita rā te pōuri i fārii atu.

6 I tonohia mai te hoê taata mai ô mai i te Atua ra, o Ioane te iā. 7 I haere mai taua taata ra ei ìte, e faaìte i taua māmarama ra, ia faaroo te taata atoà ia na. 8 Eere rā o ia iho i taua māmarama ra, i haere mai rā e faaìte i taua māmarama ra. 9 O ia te māmarama mau, o tē haamāmarama mai i te taata atoà i to na haereà mai i te ao nei.

10 I te ao nei o ia, e na na i hāmani teie nei ao ; e aita to te ao i ìte atu ia na. 11 I haere mai nei o ia io na iho ra, e aore to na iho ra taata i ìte atu ia na. 12 Te feiā atoà rā i ìte atu ia na i te faarooa i to na ra iā, hō mai ra o ia i te mana ra ia rātou ei tamarii na te Atua. 13 Te feiā eere i to te toto i fānau ai ra, eere hoì i to te hinaaro o te tino, eere hoì i to te hinaaro o te taata, no te Atua rā.

14 I riro mai nei te Rōto ei taata, e ua tiāhapa mai io tātou nei (e ua ìte mātou i to na hanahana, mai te hanahana e au i te Tamaiti Fānautahi a te Metua ra), ua î i te maitai e te paraumau.

1. Te Parau mure òre (1/1-2)

I roto i teie tuhaa ômuaraa no te Èvaneria a Ioane, te ìte ra tâtou e e faanahora a himene mau teie no te faahanahana i te Parau a te Atua, e aore ia te Rôto a te Atua, e tei tîtau i te taata i roto i ta na faaïteraa faaroo no teie mahana e no a nanahi, i nià i te parau no Ietu Metia e to na riroraa mai ei taata, mā te toto e te ìò. Ua vai maoro to teie parau fārii-raa-hia i roto i te Faufaa Âpî, ia māmarama maitaì te taata tātaitahi i te parau o Ietu Metia hou a riro atu ai ei parau na te tāatoà. I te ômuaraa no te Èvaneria a Ioane, te vai nei te tahi mau faatūâtiraa tei ravehia e Ioane e te tahi mau parau e faahitihia ra i roto i te Tenete 1/1. Te puna no te Parau tei rahu (*dabar* : Taramo 33/6, 9 ; 119/89 ; Ìtaia 55/11) tei hurihia i roto i te LXX (huriraa herēni o te Faufaa Tahito) e te Faufaa Âpî i te taò ra (*logos*). Ua vai ê na teie Parau i te ômuaraa o teie nei ao e i roto i te tau mure òre o te Atua, e te fāriu nei o ia i te Atua ra.

2. Te Parau tei rahu (1/3-5)

Na te Parau i rahu te mau mea atoà. E Parau teie tei horoà mai i te ora e tei riro ei māmarama no te taata (Taramo 36/10). Te huru teie o te Parau i roto i te rahuraa e to na tūâtiraa i te taata. Te faaïte nei o ia i te taata tei hāmanihia i te huru e te hohoà o te Atua i te hoê oraraa tūramahia e te òaða. O tē òre e ìte i teie māmarama, te pārahi ra ia o ia i roto i te pohe (Taramo 49/20). I mua i teie parau no te māmarama, noa atu ta na tuhaa no te horoà i te maitaì e te ora, aita te pōuri i fārii atu ia na. Te hohoà o te pōuri, o te hohoà atoà te reira no te tiāturi òre e te haapōuri-raa-hia te vārua o te taata. Aita rā te hihi no to na ānaàna i faaea i te tūrama i te toeà o te rahuraa. Te faaïte noa mai ra te reira i te upootiàraa o te māmarama i nià i te pōuri, te upootiàraa o Ietu, te māmarama o teie nei ao i nià i te fārii òre o te taata. E faaitoitoraa rahi teie i te feiā faaroo tei pārahi i roto i te māmarama, ia vai ara noa, eiaha rātou ia horomiihia e te pōuri.

3. Te faaïteraa a ioane (1/6-8)

I roto i teie tuhaa, o te Atua ā teie e faanaho nei i ta na tāpura òhipa nā roto i te tonoraa mai ia Ioane Pāpetito no te ìriti i te āai no te rahuraa âpî. E pūðiraa te òhipa a Ioane no te mau faaïteraa a te mau ìte mātāmua, e ua hau atu rā ta na faaïteraa i ta te mau perofeta. E faatoro o ia i te hiðraa a te taata i nià i te parau no te māmarama, eere rā o ia iho i taua māmarama ra. E ìte taàe teie, no te mea, e tuu o ia i te taata e to na tiāturiraa, e aore ia to na

tiāturi òre i mua i te parau no te ìda o Ietu Metia. Te faaotiraa e ravehia e te taata tātaītahi, ua vaiiho te reira i roto i to na tiāmāraa hope, o ta tātou e ìte i te tahi tuhaa i roto i teie mau ìrava i muri nei.

4. Te pātoīraa a te ao (1/9-11)

Te faahitihia ra i ô nei te parau no te māmarama mau, tei haamāramama i te haereà mai o te taata i roto i teie nei ao. Teie ā te taata e tuuhia nei i mua i teie parau no te « Parau-Ora-Māmarama », o ta tātou i ìte mai i roto i nā ìrava mātāmua e 5. Te haamanaò atoà ra rā o Ioane i ô nei, e ua tae ê mai te « Parau-Ora-Māmarama » i roto i teie nei ao, aita rā teie ao i fārii atu ia na. Te auraa, i to Ietu tere i roto i teie nei ao, aita te taata i fārii atu ia na, aita te ao i fārii atu i teie māmarama tei pou mai mai ô mai i te Atua ra. Inaha hoì, ua faaara-ātea-hia na te reira mau parau e Mōte i roto i te Ture. Ua haere mai Ietu i rotopū i to na iho mau taata, aita rā to na mau taata i fārii atu ia na (haamanaò i te parau no te nūnaa mātihia e te Atua), noa atu to na riroraa ei Fatu no te mau mea atoà e no te mau taata atoà. Aita hoì Ietu i haere noa mai i roto i teie nei ao no te faaite noa i to na parau, no te faaite atoà rā i te parau o te Atua, tei rahu i teie nei ao, e te parau o te mau tamarii a te Atua, oia te mau taata tei fārii i te haafānau-faahou-raa i roto i te Metia i faatataurohia e tei tiāfaahou mai.

5. Te mana haamaita o te Parau (1/12-13)

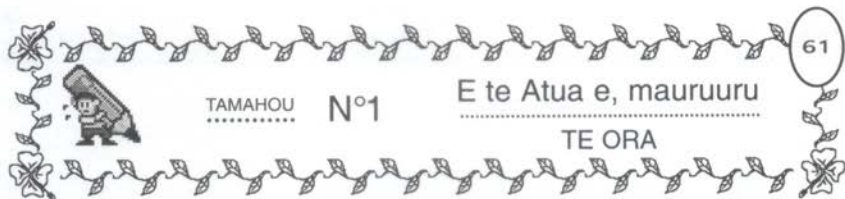
Teie te tahi tuhaa faufaa roa i roto i teie ômuaraa no te Èvaneria a Ioane, tei hinaaro e faaite eiaha noa te tiāraa metia o Ietu, ta na atoà rā tāpura òhipa i tae mai ai o ia i roto i teie nei ao, oia hoì no te faaora i te taata. E te feiā atoà e fārii ia na, e faarirohia rātou ei mau tamarii na te Atua. Eere teie i te faanahoraa a te taata, o te Atua iho te Fatu i teie ôpuaraa. E ìte-atoà-hia teie huru faahitiraa i roto i te mau rata a Pauro (Rōma 8/14-17).

I roto atoà i teie tuhaa, aita te parau no te mana haamaita i pūpū-noa-hia i roto i te rima o Ietu, te fatu atoà ra o ia i taua mana ra e tae noa atu i te mau tamarii tei haafānau-faahou-hia e fārii pōpou ra ia na.

6. Te Parau tei riro mai ei taata, faahanahanahia e te âmuiraa taata (1/14)

Ua riro mai te Parau ei taata. Aita e parauhia ra i ô nei e, ua tāpōi te Parau ia na i te ìd e te ìri, no te tāhuna i to na hohoà atua i reira o ia e haere mai e fārerei i te taata. Ua riro mai o ia ei taata mā te tāpeà noa i to na huru atua, ia noa ia na ia âmui i roto i te huru oraraa e orahia ra e te taata. Ua rave o

ia i te huru o te tāvini, ua faatià i to na nohoraa i rotopū i te taata, mai te tahi vāhi i reira te taata e tītauhia ai no te fārerei i te Atua, i roto i te hanahana o te Atua Metua. I mua i teie parau no to te Atua riroraa ei Metua, i reira atoà to te Parau riroraa mai ei Tamaiti ôtahi na te Atua, tei î i te maitai e te parau mau.

Fā : *Haamātau i te tamarii i te haamauruuru i te Atua.*

E TE ATUA E, MAURUURU NO TO Û ORA.

Mauhaa : *Hohoà, taira no te tãûraa, e te himene.*

Te tuhaa a te Òrometua Pupu

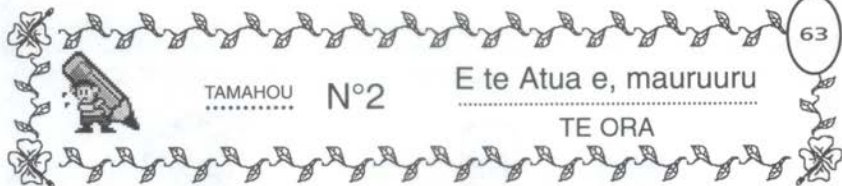
1. Ia au i tei maraa ia òe, e ia au i te huru o te vāhi e orahia ra e òtoutou, faaineine i te hohoà e te mau taira no te tãûraa na te mau tamarii, e tae noa atu i te tahi mau himene ôhie i teie huru fãito tamarii ia himene.

*2. Mai te tauturuhia e te mau uiuiraa (e faaravaì mai i te reira) :
no te parau o te ora o te taata,
a faanaho i te haapiiraa no te haamatara i te pure ra :*

E TE ATUA E, MAURUURU NO TO Û ORA.

TAMAHOU

N°2

E te Atua e, mauruuru

TE ORA

Fā : Haamātau i te tamarii i te haamauruuru i te Atua.

E TE ATUA E, MAURUURU NO TO MĀTOU ORA.

Mauhaa : Hohoà, taira no te tāūraa, e te himene.

Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1. Ia au i tei maraa ia òe, e ia au i te huru o te vāhi e orahia ra e òtout, faaineine i te hohoà e te mau taira no te tāūraa na te mau tamarii, e tae noa atu i te tahi mau himene òhie i teie huru fāito tamarii ia himene.

2. Mai te tauturuhia e te mau uiuira (e faaravaì mai i te reira) :
no te parau o te ora o te tamarii e to na ùtuafare,
a faanaho i te haapiiraa no te haamatara i te pure ra :

E TE ATUA E,

MAURUURU NO TO MĀTOU ORA.

ÂMENE.

E TE ATUA E, MAURUURU NO TO MĀTOU ORA.

TAMAHOU
.....

N°3

E te Atua e, mauruuru

TE ORA

65

Fā : *Haamātau i te tamarii i te haamauruuru i te Atua.*

E TE ATUA E, MAURUURU NO TO RĀTOU ORA.

Mauhaa : *Hohoà, tuira no te tātūraa, e te himene.*

Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1. Ia au i tei maraa ia òe, e ia au i te huru o te vāhi e orahia ra e òutou, faaineine i te hohoà e te mau tuira no te tātūraa na te mau tamarii, e tae noa atu i te tahi mau himene ôhie i teie huru fāito tamarii ia himene.

*2. Mai te tauturuhia e te mau uiuiraa (e faaravaì mai i te reira) :
no te parau o te ora o te mau taata e âuhaaàti ra,
a faanaho i te haapiiraa no te haamatara i te pure ra :*

E TE ATUA E, MAURUURU NO TO RĀTOU ORA.

TAMAHOU

N°4

E te Atua e, mauruuru

TE ORA

67

Fā : Haamātau i te tamarii i te haamauruuru i te Atua.

*E TE ATUA E, MAURUURU
NO TE ORA O TE FENUA, TO TE RAÌ E TO TE MOANA.*

Mauhaa : Hohoà, taira no te tãûraa, e te himene.

Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1. Ia au i tei maraa ia òe, e ia au i te huru o te vāhi e orahia ra e òutou, faaineine i te hohoà e te mau taira no te tãûraa na te mau tamarii, e tae noa atu i te tahi mau himene ôhie i teie huru fãito tamarii ia himene.

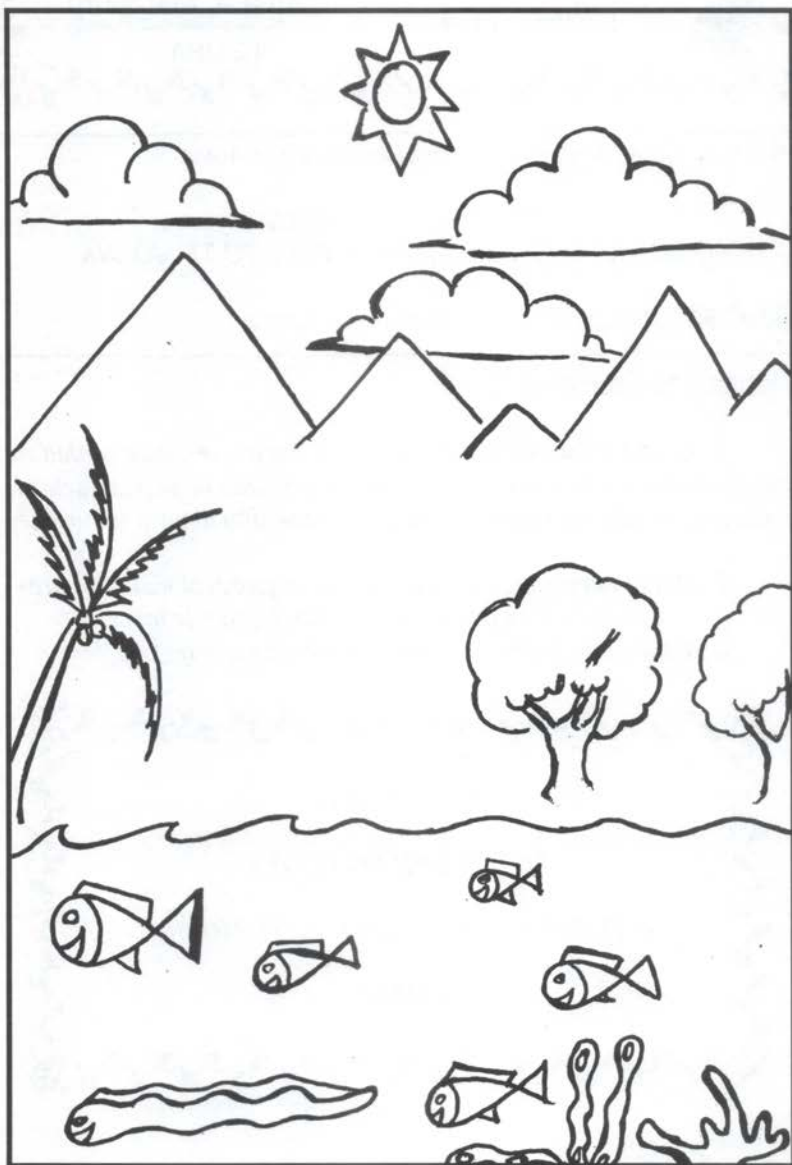
2. Mai te tauturuhia e te mau uiuiraa (e faaravaì mai i te reira) :
no te parau o te ora o te fenua, te raì e te moana,
a faanaho i te haapiiraa no te haamatara i te pure ra :

E TE ATUA E,

MAURUURU NO TE ORA

O TE FENUA, TO TE RAÌ E TO TE MOANA.

ÂMENE.

E TE ATUA E, MAURUURU
NO TE ORA O TE FENUA, TO TE RAI E TO TE MOANA.

TAMAHOU

N°5

E te Atua e, mauruuru

TE ORA

Fā : Haamātau i te tamarii i te haamauruuru i te Atua.

E TE ATUA E, MAURUURU NO TE ORA O TE AO NEI.

Mauhaa : Hohoà, taira no te tãûraa, e te himene.

Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1. Ia au i tei maraa ia òe, e ia au i te huru o te vāhi e orahia ra e òutou, faaineine i te hohoà e te mau taira no te tãûraa na te mau tamarii, e tae noa atu i te tahi mau himene ôhie i teie huru fāito tamarii ia himene.

2. Mai te tauturuhia e te mau uiuiraa (e faaravaì mai i te reira) :
no te parau o te ora o te ao nei,
a faanaho i te haapiiraa no te haamatara i te pure ra :

E TE ATUA E,

MAURUURU NO TE ORA O TE AO NEI.

ÂMENE.

E TE ATUA E, MAURUURU NO TE ORA O TE AO NEI.

Te Parau i riro mai ei Taata i roto ia Ietu Metia

TO Û ARATAÏ / TIĀRAMA N°1 Ioane 1/1-14

Fā : *Ia ìte te tamarii e ua riro roa mai te Parau a te Atua Metua ei Taata nā roto i ta na Tamaiti ia Ietu Metia :*

TE PARAU MURE ÒRE (IOANE 1/1-2)

Mauhaa : Pipīria, taiòraa, uiuiraa, e te àpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

1. Taiòraa

E faatere i te taiòraa i faanahohia (Pipīria e aore ia tei pāpaihia e te Òrometua Pupu i nià i te tahi àpi parau). Na òe e tauturu i te mau tamarii i mua i te tahi mau taò tei òre i māmaramahia e rātou.

E horoà i te haamāramaramaraa no te Rōto, oia hoì e « Parau », e teie Parau, o te Parau ia a te Atua tei riro roa mai ei Taata nā roto i ta na Tamaiti ia Ietu Metia.

2. Uiuiraa e tâuàparauraa

- No vai teie parau ?
- O vai teie e parau nei ?
- I hea teie Parau, oia hoì o Ietu Metia i te oraraa i te mātāmua ra ?
- E rave i te tahi tâuàparauraa i nià i te tāmura i rotopū i te Atua e o Ietu Metia : *e Tamaiti o Ietu Metia na te Atua Metua. Hou aè teie nei ao, i pihai iho te Tamaiti i te Metua i te oraraa.*

3. Poroìraa

*E TAMAITI O IETU METIA
NA TE ATUA METUA.
TEI FĀRII I TE TAMAITI RA,
UA FĀRII IA I TE ATUA METUA.*

4. Faaòhiparaa

To ù Aratai : A faaî i te mau ārea i muri nei :

Nā roto ia Ietu Metia,

ua riro mai te _____

ei _____.

Tiàrama : Mai te tauturuhia mai e ta òe Pīpīria, a faaî i te mau ārea i muri nei :

I vai na te _____ i te mātāmua ra, i te _____ ra hoì te Rōto, e o te Atua hoì te _____. 2 I te Atua ra hoì o ia i te _____ ra.

Fā : *Ia ite te tamarii e ua riro roa mai te Parau a te Atua Metua ei Taata nā roto i ta na Tamaiti ia Ietu Metia :*

TE PARAU TEI RAHU (IOANE 1/3-5)

Mauhaa : Pipīria, taiòraa, uiuiraa, e te àpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

1. Taiòraa

E faatere i te taiòraa i faanahohia (Pipīria e aore ia tei pāpaihia e te Òrometua Pupu i nià i te tahi àpi parau). Na òe e tauturu i te mau tamarii i mua i te tahi mau taò tei òre i māramaramahia e rātou. Haamanaò i te mau tamarii te auraa no te Rōto.

2. Uuuiraa e tāuàparauraa

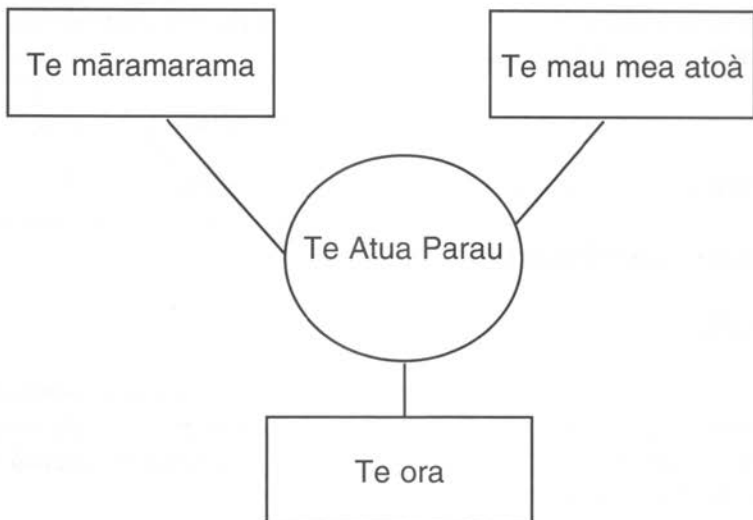
- E aha ta teie Rōto, oia hoi ta Ietu Metia i rave ?
- E aha to roto i teie Rōto, to roto i teie Parau ?
- Nā vai i pātò i teie Rōto, teie Parau ?
- E rave i te tahi tāuàparauraa i nià i te ora e te māramarama e vai ra i roto ia Ietu Metia : *o Ietu Metia to tātou ora no ô mai i te Atua Metua ra. O o ia atoà to tātou māramarama i roto i to tātou oraraa i mua i te Atua Metua e i mua i to te ao nei.*

3. Poroïraa

*I ROTO I TO TĀTOU ORARAA,
UA HOROÀ MAI TE ATUA METUA
IA IETU METIA EI ORA NO TĀTOU
E EI MĀRAMARAMA NO TĀTOU.*

4. Faaòhiparaa

To ù Arataì : Hāmani mai i te tahi hohoà ia au i te mau taò i muri nei:

Tiàrama : E aha te auraa no òe te mau taò i muri nei ? E a hāmani mai i te tahi faahohoàraa i te reira.

1. Te ora
2. Te māmarama
3. Te mau mea atoà

Fā : *Ia ìte te tamarii e ua riro roa mai te Parau a te Atua Metua ei Taata nā roto i ta na Tamaiti ia Ietu Metia :*

TE FAAÌTERAA A IOANE (IOANE 1/6-8)

Mauhaa : Pīpīria, taiòraa, uiuiraa, e te àpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

1. Taiòraa

E faatere i te taiòraa i faanahohia (Pīpīria e aore ia tei pāpāihia e te Òrometua Pupu i nià i te tahi àpi parau). Na òe e tauturu i te mau tamarii i mua i te tahi mau taò tei òre i māramaramahia e rātou.

2. Uiuiraa e tāuàparauraa

- Nā vai i tono mai ia Ioane ?
- E aha ta Ioane òhipa i faauehia e te Atua ?
- E rave i te tahi tāuàparauraa i nià i te parau o Ioane Pāpetito, ta na òhipa i rave e to na pohe, mai te haamanaò atoà i te tahi mau perofeta no te Faufaa Tahito tei tohu i te parau no te taeraa mai o Ietu Metia.

3. Poroìraa

*UA TONO MAI TE ATUA
IA IOANE PĀPETITO
NO TE FAAÌTE I TE HAEREA MAI
O IETU METIA.*

4. Faaòhiparaa

To ù Aratai : A tāpū i tei hape :

- E tamaiti o ia na Iotefa rāua o Māria.

Ioane Pāpetito :

- O o ia te Metia.

- E veà tonono o ia na te Atua.

Tiàrama : E aha te auaa no òe te mau taò i muri nei ? E a hāmani mai i te tahi faahohoàraa i te reira :

1. Ioane Pāpetito
2. Tonohia
3. Faaite

Fā : *Ia ìte te tamarì e ua riro roa mai te Parau a te Atua Metua ei Taata nā roto i ta na Tamaiti ia Ietu Metia :*

TE PĀTOÏRAA A TO TE AO (IOANE 1/9-11)

Mauhaa : Pīpīria, taiòraa, uiuiraa, e te àpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

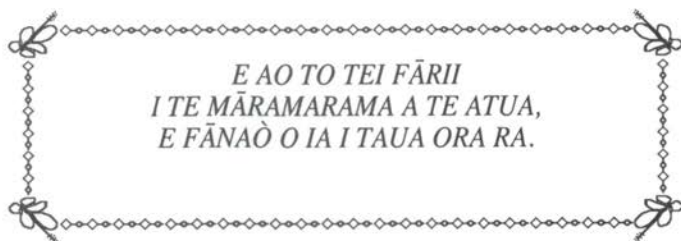
1. Taiòraa

E faatere i te taiòraa i faanahohia (Pīpīria e aore ia tei pāpāihia e te Òrometua Pupu i nià i te tahi àpi parau). Na òe e tauturu i te mau tamarì i mua i te tahi mau taò tei òre i māramaramahia e rātou.

2. Uiuiraa e tãuàparauraa

- O vai te māramarama mau ?
- E aha te òhipa a teie māramarama ?
- Ua fārìi ànei to na iho mau taata (oia te mau Àti-Iuta) ia na ?
- E rave i te tahi tãuàparauraa i nià i te mau tumu e pātoì ai te taata ia Ietu Metia : tiàturi òre, nounou i teie ao māteria, matau i te tūramaraa a te Māramarama a te Atua, etv.

3. Poroìraa

4. Faaòhiparaa

To ù Aratai : A faaî i te mau taò i maîri :

9 O ia te _____ mau, o tē haamāramarama mai i te _____
atoà i to na haereà mai i te ao nei.

10 I te ao nei o ia, e na na i _____ teie nei ao ; e aita to te ao i _____
atu ia na. 11 I haere mai nei o ia io _____ iho ra, e aore to na iho ra _____ i
ite atu ia na.

Tiàrama : E aha te auraa no òe te mau parau i muri nei ? E a hāmani
mai i te tahi faahohoàraa i te reira :

1. O Ietu Metia to ù māramarama.
2. Aita te mau Âti-Iuta i fārii ia Ietu Metia.

Fā : *Ia ìte te tamarii e ua riro roa mai te Parau a te Atua Metua ei Taata nā roto i ta na Tamaiti ia Ietu Metia :*

*TE MANA HAAMAITAÏ O TE PARAU
E TE PARAU TEI RIRO MAI EI TAATA,
FAAHANAHANAHIA E TE ÂMUIRAA TAATA (IOANE 1/12-14)*

Mauhaa : Pipīria, taiòraa, uiuiraa, e te àpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

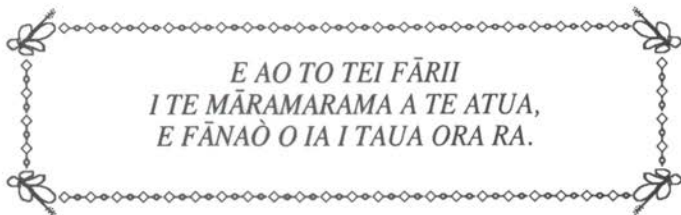
1. Taiòraa

E faatere i te taiòraa i faanahohia (Pipīria e aore ia tei pāpāihia e te Òrometua Pupu i nià i te tahi àpi parau). Na òe e tauturu i te mau tamarii i mua i te tahi mau taò tei òre i māmaramahia e rātou.

2. Uuuiraa e tãuàparauraa

- O vai mā te mau tamarii a te Atua ?
- Nā vai i haafānau i te mau tamarii a te Atua ?
- Ua î Ietu Metia i te aha ?
- E rave i te tahi tãuàparauraa i nià i te maitaì e te paraumau e vai ra i roto ia Ietu Metia : *e fānaò atoà te mau tamarii a te Atua i teie maitaì e teie paraumau nā roto ia Ietu Metia.*

3. Poroìraa

4. Faaòhiparaa

To ù Arataì : Hāmani mai i te hohoà o te tamarii a te Atua (e pure nei, e òaòà nei, e parau nei, etv.).

Tiàrama : Tāpaò mai i te huru o nā tamarii toopiti i muri nei :

Tamarii a te Atua	Tamarii a to te ao

Fā : *Ia ìte te tamarii e o Ietu Metia te Parau a te Atua Metua tei riro roa mai ei taata i rotopū i te mau taata :*

TE PARAU MURE ÒRE (IOANE 1/1-2)

Mauhaa : Pipīria e te àpi parau.

Faanahoraa ihahaapii

1. Te tuhaa a te Òrometua Pupū

1.1. Ia au i te fāito o ta òe mau tamarii matahiapo, na òe e faanaho i te tuhaa no te taiòraa pipīria mā te faaòhipa i te tahi mau uiuiraa no te haamāramarama i te mau parau rarahi e vai ra.

1.2. No teie haapiiraa n°1 :

- E haamatarā māite i te parau no to te Rōto riroraa mai ei taata. E tātara i te auraa no te taò ra « Rōto », oia hoì « logos » i roto i te reo herēni, e « parau » i roto i to tātou reo, e, i « dabar » i roto i te reo hēpera.

- E rave i te tahi tāuàparaauraa i nià i to te « Rōto » riroraa mai ei taata nā roto ia Ietu Metia : o to te Atua ia fāriiraa, ia au i ta na i fafau na i roto i te Faufaa Tahito, e haere taata roa mai no te fārerei e no te faaora i te taata nei.

2. Te tahi maa tauturu no teie haapiiraa

Teie te tahi maa haapiiraa tei haamauhia i nià i te parau no to Ietu Metia riroraa mai ei Taata i rotopū i te mau taata :

I roto i teie tuhaa ômuaraa no te Èvaneria a Ioane, te ìte ra tātou e e faanahoraa himene mau teie no te faahanahana i te Parau a te Atua, e aore ia te Rōto a te Atua, e tei titau i te taata i roto i ta na faalāteraa faaroo no teie

mahana e no a nanahi, i nià i te parau no Ietu Metia e to na riroraa mai ei taata, mā te toto e te ìò. Ua vai maoro to teie parau fārii-raa-hia i roto i te Faufaa Âpî, ia māmarama maitai te taata tātaiāhi i te parau o Ietu Metia hou a riro atu ai ei parau na te tāatoà. I te ômuaraa no te Èvaneria a Ioane, te vai nei te tahi mau faatūātiraa tei ravehia e Ioane e te tahi mau parau e faahitihia ra i roto i te Tenete 1/1. Te puna no te Parau tei rahu (*dabar* : Taramo 33/6, 9 ; 119/89 ; Ìtaia 55/11) tei hurihia i roto i te LXX (huriraa herēni o te Faufaa Tahito) e te Faufaa Âpî i te taò ra (*logos*). Ua vai ê na teie Parau i te ômuaraa o teie nei ao e i roto i te tau mure òre o te Atua, e te fāriu nei o ia i te Atua ra.

3. No te haapiiraa n°2

E ani i te mau tamarii ia taiò i te Taramo 33/6, 9 ; 119/89 ; Ìtaia 55/11 no te parau o te « Parau » a te Atua.

Te Parau i riro mai ei Taata i roto ia Ietu Metia

MATAHIAPO
.....

N°2

Ioane 1/1-14

83

Fā : *Ia ìte te tamarìi e o Ietu Metia te Parau a te Atua Metua tei riro roa mai ei taata i rotopū i te mau taata :*

TE PARAU TEI RAHU (IOANE 1/3-5)

Mauhaa : Pīpīria e te àpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

1. Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1.1. Ia au i te fāito o ta òe mau tamarìi matahiapo, na òe e faanaho i te tahi tãuàparauraa poto noa i te mau taiòraa pīpīria i horoàhia ia rātou ra, e, e faanaho hoì i te tuhaa no te taiòraa pīpīria mā te faadhīpa i te tahi mau uuiiraa no te haamāramarama i te mau parau rarahi e vai ra.

1.2. No teie haapiiraa n°2 :

- E haamatara i te parau no te ora o ta te Parau a te Atua e faatupu nei nā roto ia Ietu Metia.

- E rave i te tahi tãuàparauraa i nià i :

te parauraa a te Atua

te paraumau

te parau faatupu ora

te parauraa a te taata

te haavare

te parau faatupu pohe

mai te haamatara i te rahuraa, te hāmaniraa, te faatupu-ora-raa ta te Parau a te Atua e faaìte mai ra nā roto ia Ietu Metia.

2. Te tahi maa tauturu no teie haapiiraa

Teie te tahi maa haapiiraa tei haamauhīa i nià i te rahuraa a te Parau a te Atua Metua nā roto ia Ietu Metia :

Na te Parau i rahu te mau mea atoà. E Parau teie tei horoà mai i te ora e tei riro ei māramarama no te taata (Taramo 36/10). Te huru teie o te Parau

i roto i te rahuraa e to na tūātiraa i te taata. Te faaite nei o ia i te taata tei hāmanihia i te huru e te hohoà o te Atua i te hoê oraraa tūramahia e te òàòà. O tē òre e ìte i teie māmarama, te pārahi ra ia o ia i roto i te pohe (Taramo 49/20). I mua i teie parau no te māmarama, noa atu ta na tuhaa no te horoà i te maità e te ora, aita te pōuri i fārii atu ia na. Te hohoà o te pōuri, o te hohoà atoà te reira no te tiāturi òre e te haapōuri-raa-hia te vārua o te taata. Aita rā te hihī no to na ànaàna i faaea i te tūrama i te toeà o te rahuraa. Te faaite noa mai ra te reira i te upootiāraa o te māmarama i nià i te pōuri, te upootiāraa o Ietu, te māmarama o teie nei ao i nià i te fārii òre o te taata. E faaitoitoraa rahi teie i te feiā faaroo tei pārahi i roto i te māmarama, ia vai ara noa, eiaha rātou ia horomiihia e te pōuri.

3. No te haapiiraa n°3

E ani i te mau tamarii ia taiò i te Taramo 36/10 e te Taramo 49/20.

Te Parau i riro mai ei Taata i roto ia Ietu Metia

MATAHIAPO

N°3

Ioane 1/1-14

85

Fā : *Ia ìte te tamarii e o Ietu Metia te Parau a te Atua Metua tei riro roa mai ei taata i rotopū i te mau taata :*

TE FAAÌTERAA A IOANE (IOANE 1/6-8)

Mauhaa : Pīpīria e àpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

1. Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1.1. Ia au i te fāito o ta òe mau tamarii matahiapo, na òe e faanaho i te tahi tãuàparauraa poto noa i te mau taiòraa pīpīria i horòhia ia rātou ra, e, e faanaho hoì i te tuhaa no te taiòraa pīpīria mā te faaòhipa i te tahi mau uiuiraa no te haamāramama i te mau parau rarahi e vai ra.

1.2. No teie haapiiraa n°3 :

- E haamatara i te parau no te « ìte », oia hoì te taata tei ìte e tei faaìte i ta na i ìte.

- E rave i te tahi tãuàparauraa i nià i te tũati-òre-raa e te àrora e vai nei i rotopū i te pōuri e te māmaramama, e te tuhaa a Ioane o tē faaìte i te māmaramama no ô mai i te Atua ra.

2. Te tahi maa tauturu no teie haapiiraa

Teie te tahi maa haapiiraa tei haamauhia i nià i te tiàraa faaìte o Ioane Pāpetito no Ietu Metia :

I roto i teie tuhaa, o te Atua ā teie e faanaho nei i ta na tãpura òhipa nā roto i te tonoraa mai ia Ioane Pāpetito no te ìriti i te āai no te rahuraa āpī. E pūðiraa te òhipa a Ioane no te mau faaìteraa a te mau ìte mātāmua, e ua hau atu rā ta na faaìteraa i ta te mau perofeta. E faatoro o ia i te hiòraa a te taata i nià i te parau no te māmaramama, eere rā o ia iho i taua māmaramama ra. E ìte taaē teie, no te mea, e tuu o ia i te taata e to na tiàturiraa, e aore ia to na

tiāturi òre i mua i te parau no te iòa o Ietu Metia. Te faaotiraa e ravehia e te taata tātaìtahi, ua vaiiho te reira i roto i to na tiàmāraa hope, o ta tātou e ìte i te tahi tuhaa i roto i teie mau ìrava i muri nei.

3. No te haapiiraa n°4

E ani i te mau tamarii ia taiò i te Ioane 17 no te ìte i te pure ta Ietu Metia i tuu i mua i to na Metua no ta na mau pipi.

Te Parau i riro mai ei Taata i roto ia Ietu Metia

MATAHIAPO

N°4

Ioane 1/1-14

87

Fā : *Ia ìte te tamarii e o Ietu Metia te Parau a te Atua Metua tei riro roa mai ei taata i rotopū i te mau taata :*

TE PĀTOÏRAA A TE AO (IOANE 1/9-11)

Mauhaa : Pīpīria e te àpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

1. Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1.1. Ia au i te fāito o ta òe mau tamarii matahiapo, na òe e faanaho i te tahi tātūàparauraa poto noa i te mau taiòraa pīpīria i horoàhia ia rātou ra, e, e faanaho hoì i te tuhaa no te taiòraa pīpīria mā te faaàhipa i te tahi mau uiuiraa no te haamāramarama i te mau parau rarahi e vai ra.

1.2. No teie haapiiraa n°4 :

- E haamatarā i te parau no te mau tumu te taata e pātōi ai ia Ietu Metia : ta te Âti-Iuta i terā ra tau (mea tiāturi aè na rātou i te ture a Mōte) e te taata i teie mahana (tāiva, tiāturiraa i te mau maitāi o teie nei ao, etv.)

- E rave i te tahi tātūàparauraa i nià i te mau taata tē òre e tiāturi ia Ietu Metia, e tei tiāturi i te tahi atu mau atua, mau faanahoraa oraraa.

2. Te tahi maa tauturu no teie haapiiraa

Teie te tahi maa haapiiraa tei haamauhia i nià i te pātōiraa a to te ao ia Ietu Metia :

Te faahitihia ra i ô nei te parau no te māmaramama mau, tei haamāramarama i te haereà mai o te taata i roto i teie nei ao. Teie ā te taata e tuuhia nei i mua i teie parau no te « Parau-Ora-Māmaramama », o ta fātou i ìte mai i roto i nā irava mātāmua e 5. Te haamanaò atoà ra rā o Ioane i ô nei, e ua tae ê mai te « Parau-Ora-Māmaramama » i roto i teie nei ao, aita rā

teie ao i fārii atu ia na. Te auraa, i to Ietu tere i roto i teie nei ao, aita te taata i fārii atu ia na, aita te ao i fārii atu i teie māramarama tei pou mai mai ô mai i te Atua ra. Inaha hoī, ua faaara-ātea-hia na te reira mau parau e Mōte i roto i te Ture. Ua haere mai Ietu i rotopū i to na iho mau taata, aita rā to na mau taata i fārii atu ia na (haamanaò i te parau no te nūnaa mātihia e te Atua), noa atu to na riroraa ei Fatu no te mau mea atoà e no te mau taata atoà. Aita hoī Ietu i haere noa mai i roto i teie nei ao no te faaite noa i to na parau, no te faaite atoà rā i te parau o te Atua, tei rahu i teie nei ao, e te parau o te mau tamarii a te Atua, oia te mau taata tei fārii i te haafānau-faahou-raa i roto i te Metia i faatataurohia e tei tiāfaahou mai.

3. No te haapiiraa n°5

E ani i te mau tamarii ia hiò i te rauraa o te mau faaroo o ta na i ìte (faaroo porotetani, faaroo tatorita, etv.) e tae noa atu i te mau arataàraa èè (secte) o ta na i ìte.

Te Parau i riro mai ei Taata i roto ia Ietu Metia

MATAHIAPO

N°5

Ioane 1/1-14

89

Fā : *Ia ìte te tamarii e o Ietu Metia te Parau a te Atua Metua tei riro roa mai ei taata i rotopū i te mau taata :*

*TE MANA HAAMAITAI O TE PARAU
E TE PARAU TEI RIRO MAI EI TAATA,
FAAHANAHANAHIA E TE ÂMUIRAA TAATA
(IOANE 1/12-14)*

Mauhaa : Pipīria e àpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

1. Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1.1. Ia au i te fāito o ta òe mau tamarii matahiapo, na òe e faanaho i te tahi tāuàparauraa poto noa i te mau faaroo e te mau aratairaa èè i anihia ia rātou e hiò mai, e, e faanaho hoì i te tuhaa no te taiòraa pipīria mā te faadhīpa i te tahi mau uiuiraa no te haamāramarama i te mau parau rarahi e vai ra.

1.2. No teie haapiiraa n°5 :

- E haamatara i te parau no ta te fānauraa àpī i roto ia Ietu Metia e faatupu mai : e fānau mai te hoê tamarii na te Atua.

- E rave i te tahi tāuàparauraa i nià i te tātarahaparaa a te taata hara i mua i te Atua o te rāautārava, ei taime i reira o ia e fārii atoà ai ia haafānau-faahou-hia o ia ei tamarii na te Atua, e ora hoì i roto i te àmuītahiraa o te huifaaroo no te faahanahana i te Atua.

2. Te tahi maa tauturu no teie haapiiraa

Teie te tahi maa haapiiraa tei haamauhia i nià i te mana haamaitai o te Parau e te Parau tei riro mai ei taata, faahanahanahia e te àmuīraa taata:

• Teie te tahi tuhaa faufaa roa i roto i teie ômuaraa no te Ēvaneria a Ioane, tei hinaaro e faaite eiaha noa te tiàraa metia o Ietu, ta na atoà rā tāpura òhipa i tae mai ai o ia i roto i teie nei ao, oia hoì no te faaora i te taata. E te feiā atoà e fārii ia na, e faarirohia rātou ei mau tamarii na te Atua. Eere teie i te faanahoraa a te taata, o te Atua iho te Fatu i teie ôpuaraa. E ite-atoà-hia teie huru faahitiraa i roto i te mau rata a Pauro (Rōma 8/14-17).

I roto atoà i teie tuhaa, aita te parau no te mana haamaità i pūpū-noa-hia i roto i te rima o Ietu, te fatu atoà ra o ia i taua mana ra e tae noa atu i te mau tamarii tei haafānau-faahou-hia e fārii pōpou ra ia na.

• Ua riro mai te Parau ei taata. Aita e parauhia ra i ô nei e, ua tāpōi te Parau ia na i te òò e te ìri, no te tāhuna i to na hohoà atua i reira o ia e haere mai e fārerei i te taata. Ua riro mai o ia ei taata mā te tāpēà noa i to na huru atua, ia noaa ia na ia āmui i roto i te huru oraraa e orahia ra e te taata. Ua rave o ia i te huru o te tāvini, ua faatià i to na nohoraa i rotopū i te taata, mai te tahi vāhi i reira te taata e tītauhia ai no te fārerei i te Atua, i roto i te hanahana o te Atua Metua. I mua i teie parau no to te Atua riroraa ei Metua, i reira atoà to te Parau riroraa mai ei Tamaiti ôtahi na te Atua, tei î i te maitai e te parau mau.

Te taata tahito e te taata âpī	
Torota 3/1-17.....	93
Tamahou n° 1	97
Tamahou n° 2.....	99
To ù Aratai/Tiàrama n° 1.....	101
To ù Aratai/Tiàrama n° 2.....	105
Matahiapo n° 1	105
Matahiapo n° 2	107
 Ôroà 5 no Māti	
Te fānauaa o te « L.M.S. »	109

TE TAATA TAHITO E TE TAATA ÂPĪ

Torota 3/1-17

1 E tenā na, ua faatiāhia òutou i niā e te Metia atoà ra, e tītau i te mau mea i niā ra, i te vāhi e pārahihia e te Metia i te rima àtau o te Atua ra. 2 E haamau i to òutou āau i te mau mea i niā ra, eiaha i to teie nei ao ra. 3 I pohe na hoi òutou, e tei ô te Metia ra to òutou ora, tei te Atua. 4 Ia fā mai te Metia, tei ia na to tātou ora i te vairaa ra, e i reira atoà òutou e itea-atoà-hia ai, e o ia atoà i te ao ra.

5 E tenā na, ūmi iho i to òutou mau mero i te mau mea o teie nei ao, mai te faaturi, te parau faufau ra, te paia ra, te hinaaro tiā òre ra, e te nounou taoà, e haamori itoro ia. 6 No taua mau mea ra e roohia mai ai te tamarii faaroo òre i te riri o te Atua ra. 7 O ta òutou ā ia parau i haapaò i mūtaa iho ra, ia òutou i pārahi i roto ia rātou ra.

8 I teie nei rā, e haapae atoà òutou i taua mau parau atoà nei, i te riri, te tāiroiro, te fei, te faaino, e te parau tiāā i to òutou vaha. 9 Eiaha e haavare te tahi i te tahi, ua haapae hoi òutou i te taata tahito e ta na atoà ra mau parau; 10 e ua faa-taata-āpī, o tei faahouhia i te ite ra, mai te huru atoà o tei hāmani ia na ra. 11 Aita e Herēni e te Âti-Iuta; aore e peritome e te peritome òre; aore e Pareparo e te Tetute; aore e tāvini e te tiāmā: o te Metia anaè rā e i roto i te feiā atoà i faaroo ra.

12 E tenā na, e faaāau aroha noa, e te hāmani maitai, e te haèhaa, e te marū, e te faaòromaì rahi, mai te feiā moà e te herehia i maitihia e te Atua ra. 13 E faaòromaì te tahi i te tahi, e e faaòre te tahi i ta te tahi hapa, ia pariraa-hia ta te tahi i te tahi; mai te Metia atoà i faaòre i ta òutou na, e nā reira atoà òutou. 14 E ei niā roa iho i taua mau mea atoà nei, o te aroha o taua tātua nehenehe roa ra ia. 15 E ei te hau a te Atua ra te mana i roto i to òutou āau, i parauhia ai hoi òutou ei tino hoè; e ia mauruuru roa òutou i te Atua. 16 Ia vai hua na te parau a te Metia i roto ia òutou mā te ite pāpū atoà ra; i te haapiiraa e te aòraa te tahi i te tahi, mā te taramo, e te himene, e te tire a te Vārua, mā te haamaitai i roto i to òutou āau i te Fatu. 17 E te mau mea atoà ta òutou e rave ra, i te òhipa e te parau a rave anaè ia mā te iòa o te Fatu ra o Ietu, mā te haamaitai i te Atua ra i te Metua ia na ra.

1. Te ao no te hau e te òaòà (3/1-8)

Te aratai nei teie tuhaa i te taata i te ìteraa eiaha noa te parau no Ietu Metia te Faaora e te Fatu o te taata faaroo, to na atoà rā ora. Te tītauhia nei te taata ia ìmi ia na i te vāhi te reira o ia, oia hoì i nià i te rai, te vāhi tei faataahia no te taata faaroo, no te feiā moà, i reira rātou tei tiāfaahou e te Metia e fānaò ai i te mau maitai atoà (te hau, te òaòà, etv.) i roto ia Ietu Metia, tei pārahi i te rima àtau o te Atua.

Te tumu rahi i iritihia ai te ùputa o te rai i te taata faaroo, no te mea ia ua pohe e ua tiāfaahou rātou e te Metia atoà, e ua āmuhia i to na revaraa e e āmui-atoà-hia i roto i to na hanahana ia hoì mai o ia. Te auraa, te mau tāpura òhipa e ravehia e te taata faaroo i raro nei, e mau tāpura òhipa ia no te faaroo, tei niuhia i nià i te parau no te pohe, te tiāfaahou, te revaraa e te faahanahana-raa-hia o te Metia. E piti nau manaò e matara mai i roto i teie tuhaa, tei haamuhia i nià i te òhipa e tītauhia nei i te taata tei hoo-faahou-hia e to na faataaraa ia na iho no to na mau taeà.

1.1. Te āmuiraa i te mau mea no nià - no te rai (3/1-4)

O Ietu Metia, e Tamaiti mure òre teie na te Metua, na na atoà i rahu i teie nei ao e o ia atoà hoì te upoo o te Ètārētia. I ô nei, te ìte ra tātou e, i muri aè i to na pūpūraa ia na iho ei tūtia tāraèhara no te faaora i teie nei ao, ua hoì o ia i pihai iho i te Metua e te pārahi ra i to na rima àtau. I teie vāhi e āmui ai o ia i to tātou mau paruparu, i roto i to tātou huru taata.

Te ìmiraa i te mau mea no nià, o te haafātataraa ia i te terōno o te aroha e te piòraa i te aro i mua i tei pārahi i nià iho. E te tītauraa rahi e vai ra i roto i teie parau, o te faaruèraa ia i te mau mea no raro nei no te tītau i te mau mea no nià. Ua ìriti te Metia i te èà o te rai, e ua hunahia to tātou ora i roto i te Metia i te Atua. Aita faahou to te ènemi e mana i nià ia tātou, e taiò rā i te Parau a te Atua e e pure hoì ia òre tātou ia roohia e te àti.

1.2. Te upootiàraa i te mau mea no raro nei - no te fenua (3/5-8)

I roto i teie tuhaa, te faaara ra te Vārua i te feiā faaroo e, mai te peu e ua riro te rai ei nohoraa no te Metia tei tāmā i to rātou vārua, ua riro atoà ia te fenua ta rātou e ora ra ei nohoraa no te Ènemi, tei haaviivii i to rātou tino. Te mea e tītauhia ra ia rātou i teie nei, ia ūumi i to rātou mau mero (te mau mea atoà e viivii ai e e hara ai te taata) i roto i te pohe. Te mau mero atoà ta te Atua i tuu i nià i te taata, mea maitai anaè ia, eiaha rā ia faaòhipahia i nià i te tahi mau faanahoraa tei òre i au i te hinaaro o te Atua e tei faatupu i to na riri tāhoo.

Te tītauhia nei teie mau taeaè no te Ètārētia no Torota, noa atu te rahi o te hara ta rātou i rave, ua tauihia rātou i roto i te here e te aroha o te Atua. Ua hunahia to rātou oraraa i roto i te Metia i te Atua ra. Mea tià roa ia ia rātou i teie nei ia haapae roa i te mau mea atoà e fifi ai rātou, oia hoi te mau hara o te tino (te faaturi, te parau faufau ra, te paià ra, te hinaaro tià òre ra, e te nounou taoà, te haamori ìtoro) e te mau hara atoà o te vārua (te riri, te tāiroiro, te feiì, te faaìno, te parau tiàà e te haavare).

2. Te àhu o te taata faaroo

Na te mā o te àhu o te taata faaroo e faaìte mai i te māraa e te moàraa o ta na òhipa, tei faahohòhia i nià i te parau no te àhu.

2.1. E haapohe i te taata tahito (3/9)

Te auraa no teie parau « haapohe », e tātarahia ia te àhu o te taata tahito. Ia hinaaro te taata e òmo i te tahi àhu àpī, mea tītauhia ia na nā mua roa ia tātara i to na àhu tahito, mai te reira te tītauraa i roto i te oraraa faaroo, eita rā e àpahia te mea tahito i nià i te mea àpī. Te auraa mau ia no terā parau e, ua faatataurohia to tātou taata tahito i roto i te pohe o te Metia. Eere faahou tātou i te mau tamarii na Àtamu, e mau tamarii rā na te Atua Metua i roto i te fānauraa àpī. Eiaha te taata e pārahi faahou i roto i te òhipa haavare e te haavarevare mai tei ravehia e te Tiàporo. Te taata e hinaaro ei haereà maitai to na, ia nā roto ia o ia i te parau i te haere.

2.2. E haafānau i te taata àpī (3/10-14)

Te auraa no teie parau « haafānau », e faaàhuhia ia te taata àpī. E faahoihia te taata i nià i te tiàraa ta te Atua i horoà ia na i te mātāmua, i to na hohoà e i to na huru ei tamarii na te Atua Metua. E tuhaa òhipa atoà teie e rave-pinepine-hia nei e te Vārua, i te tītauraa i te taata no te hoè tauraa, faaàpīraa, mai te àmui i te Metua e te Tamaiti. I roto i te Metia, eita te taaēraa e tupu i rotopū i te taata e to na taeaè, ua hoè rā rāua noa atu to rāua rauraa. I ò nei noa te taata e riro ai ei mau tamarii, e aore ia ei feiā mātīhia e te Atua, e feiā moà e e feiā herehia.

E tupu teie tauraa e teie faaàpīraa i roto roa i te oraraa o te taata, no te haafānau i te aroha, te manaò maitai e te haèhaa, e i rāpae i te oraraa o te taata no te haafānau i te faaòromaì, te marū e te aroha taeaè. Tei hau rā i taua mau mea atoà nei, o te aroha ia. Na te aroha e na na anaè e faatūati i teie mau parau, no te mea e aroha teie no ò roa mai i te Atua.

2.3. Tauturuhia i nā haamaitāraa e 3 (3/15-17)

Teie nā haamaitāraa e 3 e parauhia nei, o te hau ia o te Metia (ir. 15), te Parau a te Metia (ir. 16) e te iōa o te Metia (ir. 17). Te tītauhia nei te hau o te Metia ia pārahi i roto i te āau o te taata, no te tāmārū i te mau tapitapiraa, te haamaitāi i te mau rauraa e te mau taaēraa e no te tūpohe i te mau manaō iino, no te faatūāti faahou i te mau taeae te tahi e te tahi. Te tītau nei te Parau a te Metia ia noho i roto i te oraraa o te feiā faaroo, ia noaa ta rātou haamaitāraa i te Atua nā roto i te pure, te himene, te taiōraa parau, te ōroā, te tāmāhanahanaraa... Āreā te iōa o te Metia ra, na na ia e haafaufaa i ta tātou mau parau e mau òhipa, oia hoì te mau mea atoā e ravehia nā roto i te parau e te òhipa, ia ravehia ia i te iōa o te Metia. Te taata tei faaāpīhia e tei haamoāhia, te riro ra ia o ia mai teie atu nei ei hiero no te Atua, e ta na tāviniraa ia ravehia ia no te Atua e no na anaē ra.

TAMAHOU

N°1

E te Atua e, mauruuru

TE ORA ÂPĪ

97

Fā : Haamātau i te tamarī i te haamauruuru i te Atua.

E TE ATUA E, MAURUURU NO TEIE POÏPOÏ ÂPĪ.

Mauhaa : Hohoà, taira no te tãûraa, e te himene.

Te tuhaa a te Òrometua Pupu

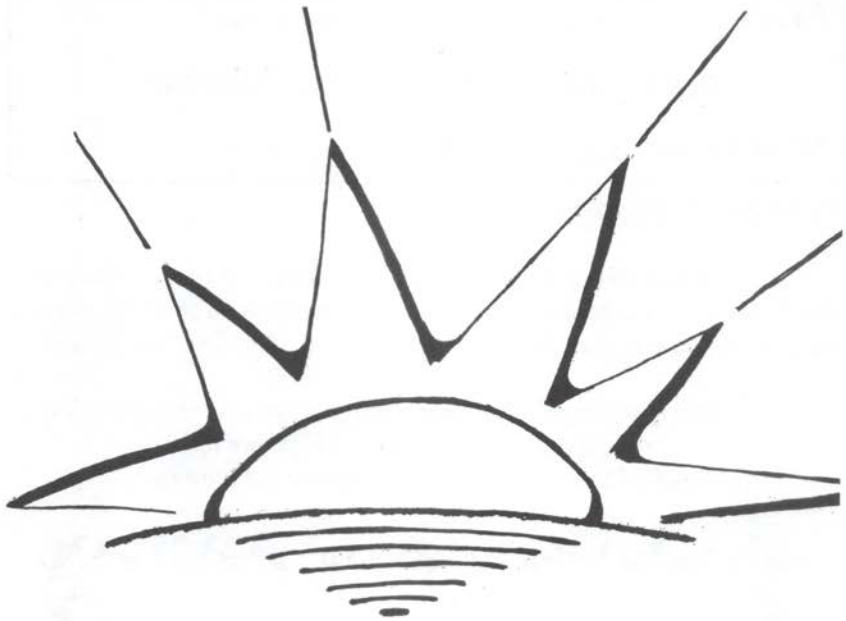
1. Ia au i tei maraa ia òe, e ia au i te huru o te vāhi e orahia ra e òutou, faaineine i te hohoà e te mau taira no te tãûraa na te mau tamarī, e tae noa atu i te tahi mau himene ôhie i teie huru fãito tamarī ia himene.

2. Mai te tauturuhia e te mau uiuira (e faaravaì mai i te reira) :
no te parau o te âpĪ nã roto i te poïpoï âpĪ,
a faanaho i te haapiira no te haamatara i te pure ra :

E TE ATUA E,

MAURUURU NO TEIE POÏPOÏ ÂPĪ.

ÂMENE.

E TE ATUA E, MAURUURU NO TEIE POÏPOÏ ÂPĪ.

TAMAHOU

N°2

E te Atua e, mauruuru

TE ORA ÂPĪ

99

Fā : Haamātau i te tamarii i te haamauruuru i te Atua.

E TE ATUA E, MAURUURU NO TEIE MAHANA ÂPĪ.

Mauhaa : Hohoà, taira no te tãûraa, e te himene.

Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1. Ia au i tei maraa ia òe, e ia au i te huru o te vāhi e orahia ra e òutou, faaineine i te hohoà e te mau taira no te tãûraa na te mau tamarii, e tae noa atu i te tahi mau himene òhie i teie huru fãito tamarii ia himene.

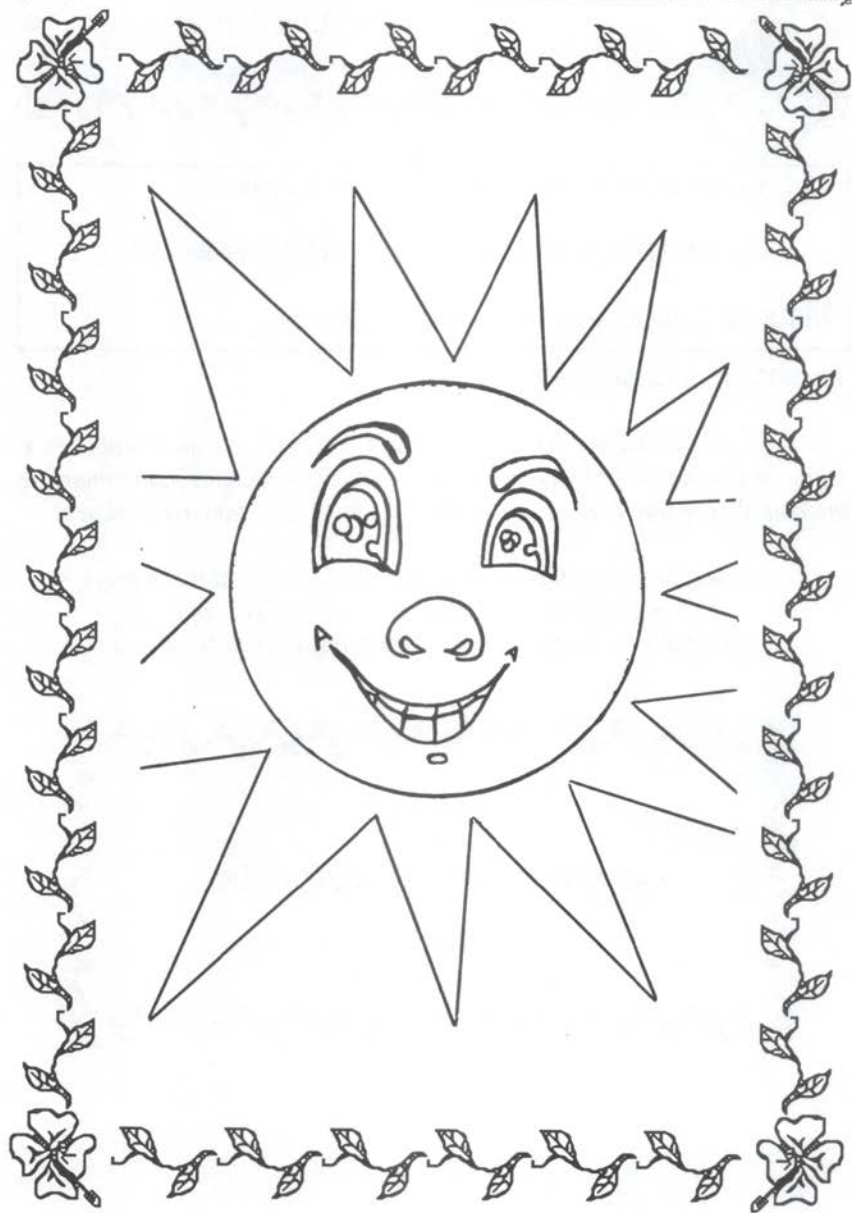
2. Mai te tauturuhia e te mau uiuiraa (e faaravaì mai i te reira) :
no te parau o te âpĪ nã roto i te mahana âpĪ,
a faanaho i te haapiiraa no te haamatara i te pure ra :

E TE ATUA E,

MAURUURU NO TEIE MAHANA ÂPĪ.

ÂMENE.

E TE ATUA E, MAURUURU NO TEIE MAHANA ÂPÎ.

Fā : *Ia ìte te tamarii e te vai ra to na ora i roto ia Ietu Metia :*

TE AO NO TE HAU E TE ÒAÒÀ (TOROTA 3/1-8)

Mauhaa : Pīpīria e te àpi parau.

Faanahoraa ihahaarii

1. Taiòraa

E faatere i te taiòraa i faanahohia (Pīpīria e aore ia tei pāpāihia e te Òrometua Pupu i nià i te tahi àpi parau). Na òe e tauturu i te mau tamarii i mua i te tahi mau taò tei òre i māramaramahia e rātou : mai te « paìà » (parau faarahi, faàru) ; e te tiàâ (òhipa hāiriiri, haamā)

E horoà i te tahi haamāramaramaraa no te rata i pāpāihia e te mau pipi a Pauro no te faaitoito i te Ètārētia e vai ra i Torota. Te parau rahi a teie rata, oia hoì o Ietu Metia te ora o te mau taata tei fāriu i te Atua nā roto i te faarooraa i te Èvaneria, no reira ia itoito to te huifaaroo i te faanaho i to na oraraa ei mauhaa no te faaite i te hinaaro faaora o te Atua nā roto i ta na Tamaiti ia Ietu Metia.

2. Tāuàparauraa

E taiòraa huru paari rii teie no teie fāito tamarii. No reira, i muri aè i te taiòraa :

- *E rave i te tahi tāuàparauraa i nià i te parau no Ietu Metia ei ora no te mau tamarii a te Atua, e te faanahoraa o te oraraa o te mau tamarii a te Atua, e e haamanaò i te mau tamarii e tei ia Ietu Metia ra te tauturu no to rātou oraraa.*

3. Poroìraa

*TEI ROTO IA IETU METIA
TO TĀTOU ORA.
E HAAMAITAI TĀTOU IA NA
I TE MAU MAHANA ATOĀ.*

4. Faaòhiparaa

To ù Arataì : Faaî mai i te mau taò i mairi :

12 E tenā na, e faaâau _____ noa, e te _____ maitaì, e te _____, e te _____, e te _____ rahi, mai te feiā _____ e te _____ i maitihia e te _____ ra.

Tiàrama : A pāpaì mai i te irava 12.

Fā : *la ìte te tamarii e te vai ra to na ora i roto ia Ietu Metia :*

TE ÀHU O TE TAATA FAAROO (TOROTA 3/9-17)

Mauhaa : Pipīria e âpi parau.

Faanahoraa ihahaapii

1. Taiòraa

E faatere i te taiòraa i faanahohia (Pipīria e aore ia tei pāpāihia e te Òrometua Pupu i nià i te tahi âpi parau). Na òe e tauturu i te mau tamarii i mua i te tahi mau taò tei òre i māramaramahia e rātou, mai te « faa-taata-âpi » ; « faaàhuhia » ; « peritome » ; « Pareparo » ; « Tature » ; « tātua » ; « tire a te Vārua ».

2. Tāuàparauraa

E taiòraa huru paari rii teie no teie fāito tamarii. No reira, i muri aè i te taiòraa :

- E rave i te tahi tāuàparauraa i nià i te parau no Ietu Metia ei tauturu no te mau tamarii a te Atua i roto i te tāatoàraa o to rātou oraraa.

3. Poroìraa

*O IETU METIA
TO TĀTOU TAUTURU I ROTO
I TO TĀTOU ORARAA,
E HAAMAITĀI TĀTOU IA NA
I TE MAU MAHANA ATOÀ.*

4. Faaòhiparaa

To ù Aratai : Faaî mai i te mau taò i maîri :

E tenā na, ua _____ òutou i nià e te _____ atoà ra, e _____
i te mau mea i _____ ra, i te vāhi e _____ e te Metia i te rima _____
o te _____ ra.

Tiàrama : A pāpai mai i te ìrava 12.

Fā : *Ia ìte te tamarii e te vai ra to na ora i roto ia Ietu Metia :*

TE AO NO TE HAU E TE ÒÀÒÀ (TOROTA 3/1-8)

Mauhaa : Pîpîria e te âpi parau.

Faanahoraa ìhihaapii

1. Te tuhaa a te Òrometua Pupu

1.1. Ia au i te fāito o ta òe mau tamarii matahiapo, na òe e faanaho i te tuhaa no te taiòraa pîpîria mā te faadhîpa i te tahi mau uiuiraa no te haamāramarama i te mau parau rarahi e vai ra.

1.2. No teie haapiiraa n°1 :

- E haamatara māite i te tîtauraa ta te tamarii e māmarama ra i roto i teie nā parau no te taata tahito e te taata âpî e ta rāua e haafānau.

- E rave i te tahi tāuàparauraa i nià i te haamaitāraa e fānaòhia e te taata i roto i te tahi ao tei arataihia e te àhu e te òàòà no ò mai i te Atua nā roto ia Ietu Metia.

2. Te tahi maa tauturu no teie haapiiraa

Teie te tahi maa haapiiraa tei haamauhia i nià i te ao no te hau e te òàòà (Torota 3/1-8) :

Te aratai nei teie tuhaa i te taata i te ìteraa eiaha noa te parau no Ietu Metia te Faaora e te Fatu o te taata faaroo, to na atoà rā ora. Te tîtauhia nei te taata ia ìmi ia na i te vāhi te reira o ia, oia hoì i nià i te raì, te vāhi tei faataahia no te taata faaroo, no te feiā moà, i reira rātou tei tiāfaahou e te Metia e fānaò ai i te mau maitai atoà (te hau, te òàòà, etc.) i roto ia Ietu Metia, tei pārahi i te rima àtau o te Atua.

Te tumu rahi i ìritihia ai te ùputa o te raì i te taata faaroo, no te mea ia ua pohe e ua tiāfaahou rātou e te Metia atoà, e ua àmuhia i to na revaraa e e àmui-atoà-hia

i roto i to na hanahana ia hoì mai o ia. Te auraa, te mau tãpura òhipa e ravehia e te taata faaroo i raro nei, e mau tãpura òhipa ia no te faaroo, tei niuhia i nià i te parau no te pohe, te tiãfaahouraa, te revaraa e te faahanahana-raa-hia o te Metia. E piti nau manà e matara mai i roto i teie tuhaa, tei haamauhia i nià i te òhipa e titauhia nei i te taata tei hoo-faahou-hia e to na faataaraa ia na iho no to na mau taeàe.

Te âmuiraa i te mau mea no nià - no te rai (3/1-4)

O Ietu Metia, e Tamaiti mure òre teie na te Metua, na na atoà i rahu i teie nei ao e o ia atoà hoì te upoo o te Ètārētia. I ô nei, te ìte ra tãtou e, i muri aè i to na pũpũraa ia na iho ei tũtia tãraèhara no te faaora i teie nei ao, ua hoì o ia i pihai iho i te Metua e te pãrahi ra i to na rima àtau. I teie vãhi e âmui ai o ia i to tãtou mau paruparu, i roto i to tãtou huru taata.

Te ìmiraa i te mau mea no nià, o te haafãtataraa ia i te terõno o te aroha e te piòraa i te aro i mua i tei pãrahi i nià iho. E te tãturaa rahi e vai ra i roto i teie parau, o te faaruèraa ia i te mau mea no raro nei no te tãtau i te mau mea no nià. Ua ìriti te Metia i te èa o te rai, e ua hunahia to tãtou ora i roto i te Metia i te Atua. Aita faahou to te ènemi e mana i nià ia tãtou, e taiò rã i te Parau a te Atua e e pure hoì ia òre tãtou ia roohia e te àti.

Te upootiàraa i te mau mea no raro nei - no te fenua (3/5-8)

I roto i teie tuhaa, te faaara ra te Vãrua i te feiã faaroo e, mai te peu e ua riro te rai ei nohuraa no te Metia tei tãmã i to rãtou vãrua, ua riro atoà ia te fenua ta rãtou e ora ra ei nohuraa no te Ènemi, tei haaviivii i to rãtou tino. Te mea e titauhia ra ia rãtou i teie nei, ia ûumi i to rãtou mau mero (te mau mea atoà e viivii ai e e hara ai te taata) i roto i te pohe. Te mau mero atoà ta te Atua i tuu i nià i te taata, mea maitai anaè ia, eiaha rã ia faaòhipahia i nià i te tahi mau faanahoraa tei òre i au i te hinaaro o te Atua e tei faatupu i to na riri tãhoo.

Te titauhia nei teie mau taeàe no te Ètārētia no Torota, noa atu te rahi o te hara ta rãtou i rave, ua tauihia rãtou i roto i te here e te aroha o te Atua. Ua hunahia to rãtou oraraa i roto i te Metia i te Atua ra. Mea tià roa ia ia rãtou i teie nei ia haapae roa i te mau mea atoà e fifi ai rãtou, oia hoì te mau hara o te tino (te faaturi, te parau faufau ra, te paà ra, te hinaaro tià òre ra, e te nounou taò, te haamori ìtoro) e te mau hara atoà o te vãrua (te riri, te tãiroiro, te fei, te faaìno, te parau tiàà e te haavare).

3. No te haapiiraa n°2

E ani i te mau tamarii ia tãpaò i te mau peu e te mau tumu e teiaha ai te oraraa o te taata faaroo, e tae noa atu i te huru oraraa e hau ai e e òaòà ai o ia.

tahito i nià i te mea âpī. Te auraa mau ia no terā parau e, ua faatataurohia to tātou taata tahito i roto i te pohe o te Metia. Eere faahou tātou i te mau tamarii na Àtamu, e mau tamarii rā na te Atua Metua i roto i te fānaua âpī. Eiaha te taata e pārahi faahou i roto i te òhipa haavare e te haavarevare mai tei ravehia e te Tiāporo. Te taata e hinaaro ei haereà maitai to na, ia nā roto ia o ia i te parau i te haere.

E haafānau i te taata âpī (3/10-14)

Te auraa no teie parau « haafānau », e faaàhuhia ia te taata âpī. E faahoīhia te taata i nià i te tiāraa ta te Atua i horoà ia na i te mātāmua, i to na hohoà e i to na huru ei tamarii na te Atua Metua. E tuhaa òhipa atoà teie e rave-pinepine-hia nei e te Vārua, i te tītauraa i te taata no te hoē tauraa, faaâpīraa, mai te âmui i te Metua e te Tamaiti. I roto i te Metia, eita te taaēraa e tupu i rotopū i te taata e to na taeà, ua hoē rā rāua noa atu to rāua rauraa. I ô nei noa te taata e riro ai ei mau tamarii, e aore ia ei feiā mātīhia e te Atua, e feiā moà e e feiā herehia.

E tupu teie tauraa e teie faaâpīraa i roto roa i te oraraa o te taata, no te haafānau i te aroha, te manaò maitai e te haēhaa, e i rāpae i te oraraa o te taata no te haafānau i te faaòromaì, te marū e te aroha taeà. Tei hau rā i taua mau mea atoà nei, o te aroha ia. Na te aroha e na na anaè e faatūàti i teie mau parau, no te mea e aroha teie no ô roa mai i te Atua.

Tauturuhia i nā haamaitāraa e 3 (3/15-17)

Teie nā haamaitāraa e 3 e paruhia nei, o te *hau ia o te Metia* (ir. 15), te *Parau a te Metia* (ir. 16) e te *ià o te Metia* (ir. 17). Te tītauhia nei te *hau o te Metia* ia pārahi i roto i te âau o te taata, no te tāmārū i te mau tapitapīraa, te haamaitai i te mau rauraa e te mau taaēraa e no te tūpohe i te mau manaò ìino, no te faatūàti faahou i te mau taeà te tahi e te tahi. Te tītau nei te *Parau a te Metia* ia noho i roto i te oraraa o te feiā faaroo, ia noaa ta rātou haamaitāraa i te Atua nā roto i te pure, te himene, te taiòraa parau, te ôroà, te tāmāhanahanaraa... Ârèa te *ià o te Metia* ra, na na ia e haafaufaa i ta tātou mau parau e mau òhipa, oia hoì te mau mea atoà e ravehia nā roto i te parau e te òhipa, ia ravehia ia i te *ià o te Metia*. Te taata tei faaâpīhia e tei haamoàhia, te riro ra ia o ia mai teie atu nei ei hiero no te Atua, e ta na tāvinīraa ia ravehia ia no te Atua e no na anaè ra.